

Kontrolní závěr z kontrolní akce

18/23

Peněžní prostředky a majetek státu, se kterými jsou příslušné hospodařit správy národních parků

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2018 pod číslem 18/23. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda správy národních parků hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od října 2018 do dubna 2019.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“);

Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí (dále také „Správa KRNP“);

Správa Národního parku Šumava, Vimperk (dále také „Správa NP Šumava“);

Správa Národního parku Podyjí, Znojmo (dále také „Správa NP Podyjí“);

Správa Národního parku České Švýcarsko, Krásná Lípa (dále také „Správa NP České Švýcarsko“).

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 19. srpna 2019,

schválilo usnesením č. 11/XII/2019

kontrolní závěr v tomto znění:

KLÍČOVÁ FAKTA

7,2 mld. Kč

ÚČETNÍ HODNOTA MAJETKU
SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ
K 31. 12. 2018 (NETTO)

1,085 mld. Kč

CELKOVÉ NÁKLADY SPRÁV
NÁRODNÍCH PARKŮ
ZA ROK 2018

1,108 mld. Kč

CELKOVÉ VÝNOSY SPRÁV
NÁRODNÍCH PARKŮ
ZA ROK 2018

356 mil. Kč

PŘÍSPĚVEK NA PROVOZ OD MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PRO VŠECHNY SPRÁVY NÁRODNÍCH PARKŮ V ROCE 2018, TJ. 32 % CELKOVÝCH VÝNOSŮ SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ.

488 mil. Kč

VÝNOSY Z PRODEJE DŘEVA VŠECH SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ V ROCE 2018, TJ. 44 % CELKOVÝCH VÝNOSŮ SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ.

61 %

NÁRŮST TĚŽBY DŘEVA U SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ V ROCE 2018 VE SROVNÁNÍ S ROKEM 2016.

23 mil. Kč

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ VŠECH SPRÁV NÁRODNÍCH PARKŮ V ROCE 2018.

870 tis. Kč

SPRÁVA KRNP POSTUPOVALA NEHOSPODÁRNĚ PŘI PRONÁJMU POZEMKŮ A SNÍŽILA VÝNOS Z PRONÁJMU MAJETKU. NKÚ OZNÁMIL PODEZŘENÍ ZE SPÁCHÁNÍ TRESTNÉHO ČINU PORUŠENÍ POVINNOSTI PŘI SPRÁVĚ CIZÍHO MAJETKU.

20 mil. Kč

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO NEDODRŽELA POSTUP STANOVENÝ ZÁKONEM O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH. NKÚ OZNÁMIL SPRÁVCI DANÉ PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ vykonal kontrolu u čtyř správ národních parků (dále také „správy NP“) a u MŽP, které je jejich zřizovatelem. Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda správy NP hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola zjistila dílčí nedostatky v hospodaření správ NP s majetkem a peněžními prostředky státu.

Správy NP plní své úkoly v ochraně přírody a hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně. Kontrolou byl zjištěn případ nevhodného nakládání s majetkem státu u Správy KRNAP. Dále kontrola odhalila jednotlivé případy porušení právních předpisů. Jednalo se zejména o porušení v oblasti pronajímání majetku, veřejných zakázek, účetnictví a vnitřního kontrolního systému.

Významným vlastním zdrojem financování správ NP byly v kontrolovaném období výnosy z prodeje dřeva, v roce 2018 činily 44 % celkových výnosů. Výnosy z prodeje dřeva byly ovlivněny zvyšujícím se objemem nahodilé těžby dřeva v souvislosti s abiotickými a biotickými činiteli¹ na území národních parků (dále také „NP“). NKÚ upozorňuje na riziko budoucího zvyšování nároků na státní rozpočet při financování činnosti správ NP z důvodu očekávaného poklesu těchto výnosů.

MŽP řídilo činnost správ NP z hlediska jejich hospodaření bez zjištěných nedostatků.

MŽP jakožto ústřední orgán státní správy pro ochranu přírody nenaplnilo opatření základního strategického rámce ochrany přírody a krajiny. Nepřipravilo koncepci vícezdrojového financování péče o přírodu a krajinu v termínu schváleném vládou a dále v kontrolovaném období nemělo zpracovanou ucelenou strategii rozvoje NP.

NKÚ rovněž zjistil, že povinnost MŽP zajistit provedení zápisu předkupního práva státu k pozemkům na území NP nelze splnit pro nejednoznačnost právní úpravy². V důsledku toho dochází k převodům přírodně cenných pozemků bez uplatnění přednostní nabídky státu.

¹ Abiotický činitel – vliv neživé přírody, např. vítr, sníh, námraza; biotický činitel – vliv živých organismů, např. podkorní a dřevokazný hmyz.

² Zákon č. 123/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „novela zákona o ochraně přírody a krajiny“) je účinný od 1. 6. 2017. Novelu zákona o ochraně přírody a krajiny připravovalo MŽP jako garant řádné právní úpravy spadající do sféry jeho věcné působnosti.

Celkové vyhodnocení vyplývá z následujících skutečností zjištěných kontrolou:

1. Nedostatky v hospodaření správ NP

Kontrolované správy NP nepostupovaly v souladu se zákonem o majetku³, zákonem o rozpočtových pravidlech⁴, zákonem o veřejných zakázkách⁵, resp. zákonem o zadávání veřejných zakázek⁶, zákonem o účetnictví⁷ a zákonem o registru smluv⁸.

Správa NP České Švýcarsko nedodržela postup stanovený zákonem o veřejných zakázkách⁹. NKÚ na základě toho oznámil správci daně porušení rozpočtové kázně u Správy NP České Švýcarsko ve výši 20 mil. Kč.

Správa KRNAP postupovala nevhodně při pronájmu pozemků a snížila výnos z pronájmu majetku o 870 tis. Kč v roce 2018. Na základě toho NKÚ oznámil podezření ze spáchání trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku.

2. Výnosy z prodeje dřeva jsou významným zdrojem financování správ NP a jejich očekávaný pokles je rizikem

Produkce dřeva a jeho zpeněžení nejsou priority péče o lesy na území NP, přesto výnosy z prodeje dřeva představují 44 % celkových výnosů. Očekávaný pokles výnosů z prodeje dřeva představuje riziko zvyšování nároků na státní rozpočet z hlediska dalšího financování správ NP.

3. MŽP nenaplnilo opatření základního strategického rámce ochrany přírody a krajiny

Strategickými dokumenty MŽP v oblasti ochrany přírody a krajiny byly v kontrolovaném období *Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025* a *Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky*.

MŽP nesplnilo ve *Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025* stanovený termín pro vypracování *Koncepce vícezdrojového financování péče o přírodu a krajinu*. Koncepce má sloužit k zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro péči o přírodu a krajinu, tj. včetně NP. Tato koncepce nebyla do konce kontroly zpracována.

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky stanovil v sektoru chráněných území mj. zpracovat strategii rozvoje NP s termínem do roku 2011. MŽP v kontrolovaném období nemělo zpracovanou ucelenou strategii rozvoje NP. Na problematiku absence strategie rozvoje NP upozornil NKÚ již v KA č. 11/06¹⁰.

4. MŽP nepodal návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí k pozemkům na území NP

Novela zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou připravilo MŽP, měla jednoznačně upravit postup při uplatňování předkupního práva státu k pozemkům na území NP. Kontrolou bylo

³ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále také „zákon o majetku“).

⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), (dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“).

⁵ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále také „zákon o veřejných zakázkách“).

⁶ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „zákon o zadávání veřejných zakázek“).

⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále také „zákon o účetnictví“).

⁸ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), (dále také „zákon o registru smluv“).

⁹ Ustanovení § 74 odst. 5 zákona o veřejných zakázkách.

¹⁰ Kontrolní akce NKÚ č. 11/06 – *Peněžní prostředky a majetek státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané správy národních parků*.

zjištěno, že z důvodu nejednoznačnosti právní úpravy MŽP nesplnilo svoji povinnost podat návrh na zápis předkupního práva. V důsledku toho dochází k převodům pozemků bez uplatnění přednostní nabídky státu.

II. Informace o kontrolované oblasti

MŽP je dle zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky¹¹ orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. MŽP je ústředním orgánem státní správy mj. pro ochranu přírody a krajiny a pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v NP.

Správy NP na území NP a jejich ochranných pásem zajišťují ochranu přírody a vykonávají státní správu v rozsahu působnosti stanovené v zákoně o ochraně přírody a krajiny¹². Správy NP jsou příspěvkové organizace¹³ zřízené MŽP a v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech hospodaří s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem, s peněžními prostředky získanými hlavní činností, dále s prostředky svých fondů nebo s prostředky získanými jinou činností. Správy NP jsou samostatné účetní jednotky, které jsou povinny účtovat v souladu se zákonem o účetnictví a hospodařit s majetkem státu v souladu se zákonem o majetku. Základní účel i předmět hlavní a hospodářské činnosti správy NP podrobně vymezuje zřizovací listina.

NP jsou jednou z kategorií zvláště chráněných území. Dle ustanovení § 15 zákona o ochraně přírody a krajiny lze za NP vyhlásit rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového. **Dlouhodobým cílem** ochrany NP je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území NP a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území NP.

Specifikace Krkonošského národního parku, Národního parku Šumava, Národního parku Podyjí a Národního parku České Švýcarsko jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru. Přeshraniční spolupráce správ NP je uvedena v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

V kontrolovaném období nabyla k 1. 6. 2017 účinnosti **novela zákona o ochraně přírody a krajiny**, která řešila řadu změn v oblasti ochrany přírody a krajiny NP. Nově definovala NP, stanovila jednotlivé NP a jejich základní a bližší ochranné podmínky, klidová území NP, členění území NP a režim zón, návštěvní řády, zásady péče atd. MŽP v současné době shromažďuje data pro vyhodnocení dopadů novely zákona tak, aby byla dodržena doba 3 let pro přezkum účinnosti a zhodnocení pokroku při dosahování cílů novelizace.

¹¹ Ustanovení § 19 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹² Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále také „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

¹³ Správa NP České Švýcarsko byla do 31. 12. 2017 OSS podřízenou MŽP. Transformace z OSS na PO proběhla v návaznosti na novelu zákona o ochraně přírody a krajiny. Záměrem MŽP k provedení transformace právní formy bylo, aby byly jednotlivé činnosti prováděné správami NP podřazeny stejnému režimu, a to v oblasti hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda správy NP hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola bylo u správ NP podrobena:

- hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu;
- dodržování povinností souvisejících s činností NP podle zákona o ochraně přírody a krajiny a postupů dle plánů péče o NP;
- spolupráce s územní samosprávou a přeshraničními partnery a postoj správ NP k problematice veřejného využívání území NP.

U MŽP byla kontrola zaměřena na finanční vztahy s jednotlivými správami NP, nastavení systému kontroly hospodaření správ NP a s tím související koncepční a metodickou činnost v oblasti ochrany přírody a krajiny na území NP.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období následující.

U správ NP Nejvyšší kontrolní úřad prověřil:

- peněžní prostředky v hodnotě 1 341 613 296 Kč,
- majetek ve výši 86 960 112 Kč,
- související veřejné zakázky v hodnotě 469 164 231 Kč včetně DPH.

Kritéria byla čerpána zejména ze zákona o majetku, zákona o rozpočtových pravidlech, zákona o účetnictví, zákona o ochraně přírody a krajiny a zákona o veřejných zakázkách, resp. zákona o zadávání veřejných zakázek.

***Pozn.:** Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.*

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Správy NP hospodařily k 31. 12. 2018 s majetkem (netto) ve výši 7,229 mld. Kč. Náklady správ NP v roce 2018 činily celkem 1,085 mld. Kč. Výnosy správ NP v roce 2018 činily celkem 1,108 mld. Kč. Vybrané položky účetních výkazů jsou uvedeny v tabulkách č. 1 a č. 2 za rok 2018, kdy měly všechny správy NP s ohledem na svou právní formu stejný způsob financování.

Tabulka č. 1: Přehled vybraných položek z rozvahy a výkazu zisku a ztráty správ NP za rok 2018 (v tis. Kč)

Správa NP	Účetní hodnota majetku k 31. 12. 2018 (netto)	Náklady celkem za rok 2018	Výnosy celkem za rok 2018
Správa KRNP	2 847 582	344 878	349 973
Správa NP Šumava	3 308 400	586 673	590 412
Správa NP Podyjí	375 351	49 766	49 810
Správa NP České Švýcarsko	698 525	103 780	117 375
Celkem	7 229 858	1 085 097	1 107 570

Zdroj: rozvahy a výkazy zisku a ztráty k 31. 12. 2018 jednotlivých správ NP.

Tabulka č. 2: Přehled vybraných výnosů správ NP za rok 2018 (v tis. Kč)

Správa NP	Příspěvek na provoz od zřizovatele	Výnosy z prodeje dřeva
Správa KRNAP	126 884	104 588
Správa NP Šumava	147 900	313 902
Správa NP Podyjí	30 480	9 505
Správa NP České Švýcarsko	51 159	60 148
Celkem	356 423	488 143

Zdroj: hlavní knihy za rok 2018 jednotlivých správ NP.

Příspěvek na provoz od zřizovatele všech správ NP v roce 2018 činil 356 mil. Kč, tj. 32 % celkových výnosů. Výnosy z prodeje dřeva všech správ NP v roce 2018 činily 488 mil. Kč, tj. 44 % celkových výnosů.

Hospodaření správ NP bylo v kontrolovaném období financováno příspěvkem na provoz od zřizovatele, dotacemi (ze státního rozpočtu, z rozpočtu EU, z finančních mechanismů EHP a Norska) a vlastními zdroji správ NP. Příspěvek na provoz v podmínkách MŽP zahrnoval zejména příspěvek na činnost, příspěvek na hospodaření v lesích, finanční prostředky z *Programu péče o krajinu* a finanční prostředky na náhradu újmy za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření.

Podrobný přehled o výši finančních prostředků, které MŽP poskytlo v kontrolovaném období jednotlivým správám NP v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem dle zákona o rozpočtových pravidlech¹⁴, je uveden v příloze č. 3 tohoto kontrolního závěru.

Hospodaření správ NP za rok 2018, uvedené v tabulce č. 3, skončilo ziskem (po zdanění) v celkové výši 23 063 tis. Kč (hlavní činnost 22 474 tis. Kč, hospodářská činnost 589 tis. Kč).

Tabulka č. 3: Hospodaření správ NP za rok 2018 (v tis. Kč)

Správa NP	Výsledek hospodaření celkem (hlavní a hospodářská činnost)
Správa KRNAP	5 100
Správa NP Podyjí	181
Správa NP Šumava	4 021
Správa NP České Švýcarsko	13 761
Celkem	23 063

Zdroj: výkazy zisku a ztráty k 31. 12. 2018 jednotlivých správ NP.

1. Nedostatky v hospodaření správ NP

NKÚ při kontrole vybraného vzorku posuzoval, zda správy NP hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola NKÚ zjistila tyto skutečnosti:

- Správa KRNAP přenechala nájemci do nájmu pozemky za účelem umístění lanovky a sjezdovky o celkové výměře 193 315 m². Roční nájemné účinné od 1. 1. 2018 stanovila Správa KRNAP ve výši 1 848 490 Kč. Stanovené nájemné neodpovídalo výměře pronajímaných pozemků a stanoveným sazbám uvedeným v nájemní smlouvě. Nájemné mělo činit 2 709 830 Kč. Správa KRNAP stanovila nájemné o 861 340 Kč nižší.

¹⁴ Ustanovení § 54 zákona o rozpočtových pravidlech.

Dále Správa KRNAP nevyměřila za rok 2018 nájemné u dvou pozemků v částce 9 334 Kč.

Správa KRNAP tak sjednala roční nájemné za pronájem pozemků celkem o 870 674 Kč nižší a o tuto částku neodůvodněně snížila výnosy z pronájmu majetku v roce 2018. Správa KRNAP přenechala majetek do dočasného užívání jiné osobě a nepočínala si tak, aby neodůvodněně nesnížila výnos z majetku, se kterým hospodaří, a nedbala, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem v souladu se zákonem o majetku státu¹⁵ a se zákonem o rozpočtových pravidlech¹⁶. NKÚ oznámil podezření ze spáchání trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku.

- Správa NP České Švýcarsko nedodržela postup stanovený zákonem pro zadání dvou nadlimitních veřejných zakázek v otevřeném řízení dle zákona o veřejných zakázkách¹⁷. Hodnota plnění uzavřených smluv činila 20 007 361 Kč. NKÚ oznámil správci daně v této částce porušení rozpočtové kázně.
- Správa NP Podyjí nepostupovala v období 2016–2018 v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech¹⁸, neboť nesledovala jinou činnost odděleně od hlavní činnosti. Výnosy za poskytování služeb, zejména v oblasti lesnictví a zemědělství, ve výši 24 419 Kč a za ubytovací služby ve výši 232 993 Kč evidovala Správa NP Podyjí v hlavní činnosti, ačkoliv tyto činnosti jsou dle zřizovací listiny součástí jiné činnosti.
- Správa NP Podyjí provedla v roce 2015 demolici pěti objektů evidovaných v katastru nemovitostí, avšak v rozporu s katastrálním zákonem¹⁹ nenahlásila změnu údajů do 30 dnů ode dne vzniku této povinnosti.
- Správa NP Podyjí při výběru dodavatele nepostupovala v souladu s organizační směrnicí *Zadávání veřejných zakázek* a se zákonem o veřejných zakázkách²⁰, neboť ve dvou případech uzavřela smlouvu o dílo na dodání dlouhodobého nehmotného majetku, aniž by provedla výběr z více nabídek, a zadala tak dvě veřejné zakázky formou přímého zadání. Hodnota plnění uzavřených smluv činila 1 123 130 Kč.
- Správa NP Podyjí u jedné zakázky nedodržela pravidla pro zadávání veřejných zakázek v podlimitním režimu dle zákona o zadávání veřejných zakázek.
- Správa NP Podyjí měla nastavena pravidla pro vnitřní kontrolní systém, přesto nezajistila v mnoha případech prověření podkladů připravovaných operací a neprováděla důsledně předběžnou řídicí kontrolu podle zákona o finanční kontrole²¹. Od roku 2018 docházelo postupně ke zlepšování. MŽP tento stav průběžně monitorovalo.
- Správy NP ve 3 případech nepostupovaly dle zákona o účetnictví²² tím, že neúčtovaly o změnách majetku do období, s nimiž tyto účetní případy časově a věcně souvisely:
 - Správa NP Podyjí zaúčtovala vyřazení dlouhodobého hmotného majetku (dále také „DHM“) (stavby) v hodnotě 2 259 565 Kč v roce 2016, ačkoliv účetní případ nastal v roce 2015;

¹⁵ Ustanovení § 14 odst. 1 zákona o majetku.

¹⁶ Ustanovení § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech.

¹⁷ Ustanovení § 74 odst. 5 zákona o veřejných zakázkách.

¹⁸ Ustanovení § 63 zákona o rozpočtových pravidlech.

¹⁹ Ustanovení § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

²⁰ Ustanovení § 18 odst. 5 a § 6 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách.

²¹ Ustanovení § 25 odst. 2 písm. c) a odst. 4 a § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

²² Ustanovení § 3 odst. 1 zákona o účetnictví.

- Správa NP Podyjí zaúčtovala vyřazení DHM (samostatná movitá věc – automobil) v hodnotě 703 731 Kč v roce 2017, ačkoliv účetní případ nastal v roce 2016;
- Správa KRNAP zaúčtovala pořízení DHM (pozemek) v hodnotě 453 395 Kč v roce 2017, ačkoliv účetní případ nastal v roce 2016.
- Správa KRNAP, Správa NP Šumava a Správa NP Podyjí nepostupovaly ve 43 případech při uveřejňování smluv prostřednictvím registru smluv dle zákona o registru smluv²³. Hodnota plnění těchto smluv byla ve výši 10 945 763 Kč.

Kontrola zjistila u jednotlivých správ NP i další dílčí nedostatky, a to zejména v oblasti účetnictví.

2. Výnosy z prodeje dřeva jsou významným zdrojem financování správ NP a jejich očekávaný pokles je rizikem

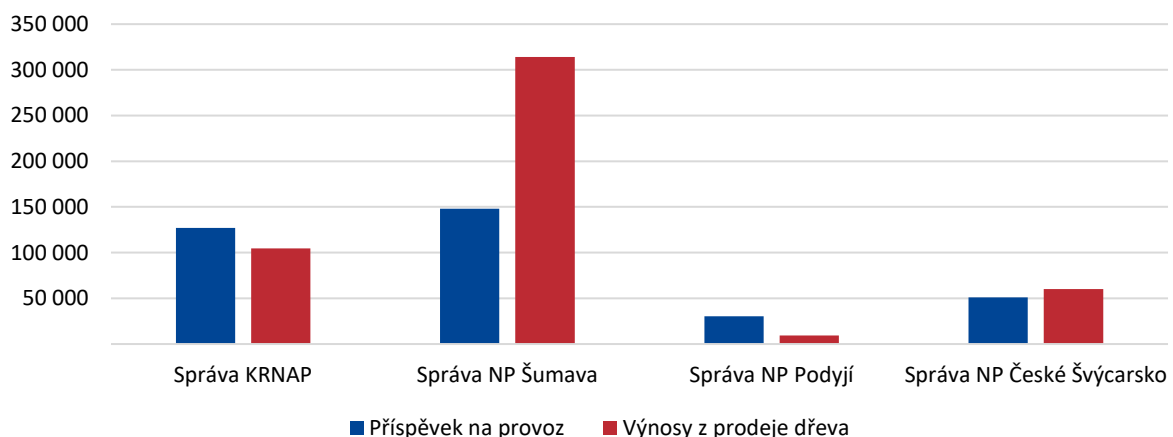
Na území NP zaujímají cca 85 % rozlohy lesy a jsou ve většině případů zařazeny, z hlediska svých převažujících funkcí, do kategorie lesů zvláštního určení²⁴. Součástí probíhajících přirozených procesů v NP je hmyz a jeho působení, včetně druhů označovaných jako hmyz podkorní (např. lýkožrout smrkový) a hmyz dřevokazný (např. tesařík).

Produkce dřeva a jeho zpeněžení nejsou priority péče o lesy na území NP, přesto výnosy z prodeje dřeva představují významnou položku celkových výnosů. Tato položka bude do budoucna ovlivněna jednak aktuálním stavem nadbytku dřeva na českém a evropském trhu, jednak postupným snižováním rozsahu těžby z důvodu dosažení stanovených cílů a utlumení aktivního managementu v lesních ekosystémech.

V roce 2018 bylo v lesích na území NP²⁵ vytěženo celkem 431 930 m³ dřeva, což ve srovnání s rokem 2016 znamená nárůst o 61 %.

Následující graf zobrazuje výši příspěvku na provoz a výnosů z prodeje dřeva jednotlivých správ NP v roce 2018, kdy měly všechny správy NP s ohledem na svou právní formu stejný způsob financování.

Graf č. 1: Výše příspěvku na provoz a výnosy z prodeje dřeva v roce 2018 (v tis. Kč)

Zdroj: informace MŽP a jednotlivých správ NP.

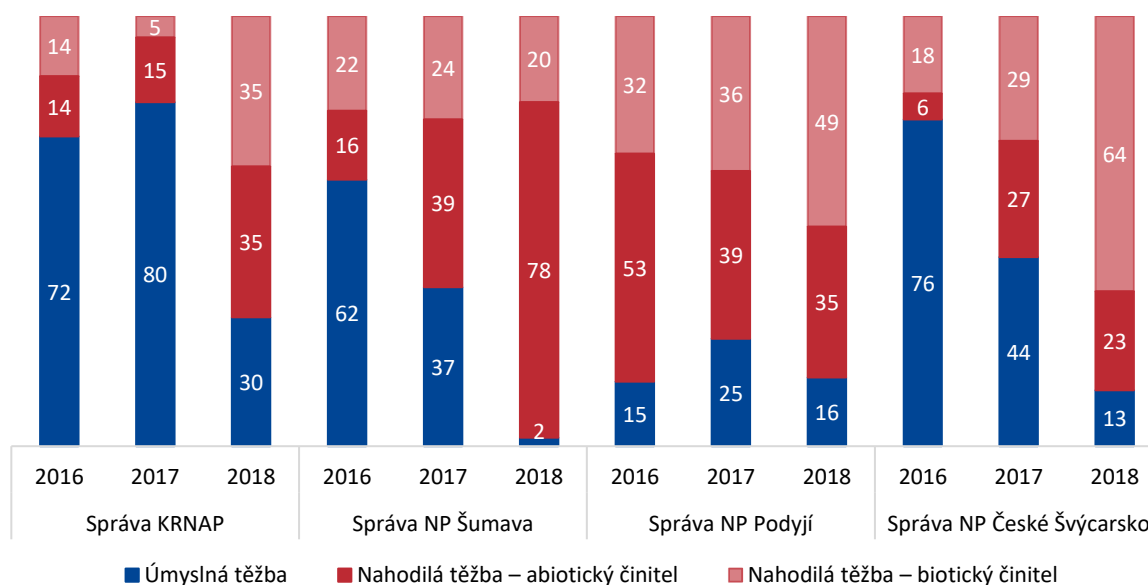
²³ Ustanovení § 5 odst. 2 zákona o registru smluv.

²⁴ Ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), (dále také „lesní zákon“).

²⁵ Správa KRNAP a Správa NP Podyjí hospodaří na lesních pozemcích území NP a jeho ochranného pásma. Dále uvedené údaje zahrnují u těchto správ NP také ochranné pásmo.

V kontrolovaném období se snižoval podíl úmyslné těžby²⁶ (obnovní a výchovná) a naopak se zvyšoval podíl těžby nahodilé²⁷. Růst nahodilé těžby byl způsoben abiotickými činiteli a nadměrným výskytem škodlivých biotických činitelů. Podíl těžby jehličnatého dřeva na celkových těžbách činil přibližně 97 %.

Graf č. 2: Vývoj úmyslné a nahodilé těžby v letech 2016–2018 (v %)

Zdroj: informace jednotlivých správ NP.

Vliv biotických činitelů

Ochrana lesa např. proti hmyzím škůdcům patří ke standardním činnostem v rámci managementu lesů jednotlivých správ NP a správy NP zasahují proti podkornímu a dřevokaznému hmyzu v souladu s platným plánem péče²⁸ a platnými lesními hospodářskými plány, které byly vytvořeny pro všechny pozemky určené k plnění funkcí lesa.

Správa KRNP evidovala rok 2018 jako čtvrtý nejhorší z pohledu podílu nahodilé těžby a druhý nejhorší z pohledu podílu kůrovcové těžby od roku 1994. Správa KRNP neurčuje plochu napadenou podkorním a dřevokazným hmyzem. Hmyz se jako součást ekosystémů vyskytuje na celé ploše lesů. Jediný způsob vykazování je kvantifikace nahodilých těžeb v m³.

Plochy lesa poškozené mj. působením podkorního a dřevokazného hmyzu monitoruje Správa NP Šumava každoročně pomocí leteckého snímkování. V roce 2018 činila dle vyjádření Správy NP Šumava celková plocha odumřelých stromů v NP Šumava uhynulých zejména vlivem působení podkorního a dřevokazného hmyzu 5 570 ha, tj. podíl plochy souší činil 8 % celkové rozlohy NP.

Správa NP Podyjí neeviduje žádné velkoplošné odumírání jehličnatých dřevin, kdy vzhledem k dominanci listnatých dřevin (85 %) tvoří jehličnaté dřeviny často pouze jednotlivou nebo skupinovou příměs v listnatých lesích.

²⁶ Úmyslná těžba je určena k obnově lesních porostů, které jsou starší 80 let a nepřesahují velikost těžené plochy stanovenou lesním zákonem.

²⁷ Těžba prováděná za účelem zpracování stromů suchých, vyvrácených, nemocných nebo poškozených.

²⁸ Správa NP Šumava postupuje dle příkazu ředitele č. 141 o způsobu péče o ekosystémy NP Šumava v dílčích plochách.

V roce 2018 byly lesnické činnosti a zásahy na území NP České Švýcarsko ovlivněny gradací kůrovce a prioritním řešením nahodilých těžeb, kdy správa NP evidovala 166 ha ploch lesů napadených podkorním hmyzem, tj. cca 2 % celkové rozlohy NP. V květnu 2019, po ukončení kontroly, vydala Správa NP České Švýcarsko rozhodnutí o omezení nahodilých těžeb na území NP.

Těžební činnost²⁹

Přírodní vlivy a přemnožení podkorního hmyzu ve smrkových porostech zapříčinily v kontrolovaném období jednak nárůst nahodilé těžby na území NP a jednak vzhledem k obdobnému stavu lesů na většině území ČR také zvýšenou nabídku smrkového dřeva. Tím došlo ke zhoršení odbytové situace a postupnému propadu cen dřeva. Na propad cen měla vliv i snížená kvalita vytěženého dřeva v důsledku napadení hmyzími škůdci. Rozbor nákladů na těžební činnost a výnosů z prodeje dřeva jednotlivých správ NP v kontrolovaném období je uveden v příloze č. 4 tohoto kontrolního závěru.

V tabulce č. 4 je uveden přehled vybraných nákladů správ NP za rok 2018.

Tabulka č. 4: Přehled vybraných nákladů správ NP za rok 2018 (v tis. Kč)

Správa NP	Náklady z činnosti	– z toho náklady na těžební činnost
Správa KRNP	340 852	51 590
Správa NP Šumava	581 273	182 729
Správa NP Podyjí	49 738	5 146
Správa NP České Švýcarsko	100 780	35 033
Celkem	1 072 643	274 498

Zdroj: hlavní knihy za rok 2018 jednotlivých správ NP.

3. MŽP nenaplnilo opatření základního strategického rámce ochrany přírody a krajiny

Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 (dále také „Strategie“) předložilo MŽP vládě a ta ji schválila svým usnesením ze dne 9. března 2016 č. 193. Hlavním cílem Strategie je zabránit pokračujícímu celkovému úbytku biologické rozmanitosti na území ČR a zároveň implementovat opatření a činnosti, které povedou ke zlepšení stavu a dlouhodobé udržitelnosti biodiverzity.

Určujícím cílem Strategie pro financování péče o přírodu a krajinu je cíl 1.5 *Ekonomické nástroje a finanční podpora*. V kontrolovaném období měl být splněn dílčí cíl 1.5.1, uvedený v tabulce č. 5.

²⁹ Těžební činnost se skládá z dílčích operací, tj. těžby (kácení), přibližování (včetně směřování) a odvozu dřeva.

Tabulka č. 5: Dílčí cíl 1.5.1 a jeho vybraná opatření

Dílčí cíl	Opatření	Indikátor	Termín	Zdroje ověření	Gesce
1.5.1 Zajistit dostatečný objem finančních prostředků a dotací určených pro péči o přírodu a krajinu	Tvorba meziresortní koncepce vícezdrojového financování péče o přírodu a krajinu	Koncepce vícezdrojového financování	2017	Koncepce; údaje o finanční náročnosti realizovaných projektů	MŽP ve spolupráci s MZe, MF a dalšími dotčenými resorty
	Analýza systému náhrad škod a újem za ztížení hospodaření	Legislativně-ekonomická analýza systému poskytování náhrad škod a újem za ztížení hospodaření v podmínkách ČR i kontextu okolních států a případná optimalizace v rámci stávající nebo nové právní úpravy	2018	Analýza a případný návrh optimalizace	MŽP ve spolupráci s MZe a MF

Zdroj: Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025.

V oblasti financování péče o přírodu a krajinu stanovila Strategie Ministerstvu životního prostředí rok 2017 jako termín pro vypracování *Koncepce vícezdrojového financování péče o přírodu a krajinu*, MŽP však tento termín nesplnilo. Koncepce má sloužit k zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro péči o přírodu a krajinu, tj. včetně NP. Další termín pro vypracování této koncepce stanoví MŽP až při střednědobém vyhodnocení dílčích cílů Strategie v roce 2020.

V rámci dílčího cíle 1.5.1 u opatření „analýza systému náhrad škod a újem za ztížení hospodaření“ navrhlo MŽP změnu právní úpravy, podle které nárok na finanční náhradu v důsledku omezení vyplývajících ze zákona o ochraně přírody a krajiny nevzniká za újmu vzniklou či trvající na pozemcích ve vlastnictví státu. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR navrhovanou změnu nepřijala. Nárok na finanční náhradu za újmu vzniklou či trvající na pozemcích ve vlastnictví státu v zákoně o ochraně přírody a krajiny po novele zákona dále zůstává. Finanční náhradu tak poskytují správy NP z prostředků státního rozpočtu i státnímu podniku Lesy ČR.

Tabulka č. 6: Výše vyplacených náhrad újmou za ztížení lesnického nebo zemědělského hospodaření (v Kč)

	2016	2017	2018
Správa NP Šumava	29 544 633	21 332 114	15 284 993
z toho Lesy ČR, s. p.	5 281 133	4 254 139	4 744 271
Správa NP České Švýcarsko	0	0	160 491
z toho Lesy ČR, s. p.	0	0	160 491

Zdroj: informace MŽP.

Aktualizaci *Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky* (dále také „SPOPK“) schválila vláda ČR usnesením ze dne 30. listopadu 2009 č. 1497. SPOPK, který zpracovalo MŽP, analyzuje stav přírodního a krajinného prostředí a formuluje dlouhodobé cíle a opatření nezbytná k jejich dosažení. Zabývá se problematikou ochrany krajiny obecně a také podrobněji podle jednotlivých typů krajinných ekosystémů, druhovou ochranou a chráněnými územími. Slouží jako akční plán pro naplňování cílů Strategie.

Jedním z opatření v sektoru chráněných území SPOPK bylo vypracovat strategii rozvoje NP s termínem do roku 2011. MŽP v kontrolovaném období nemělo zpracovanou ucelenou

strategii rozvoje NP, která by se zabývala rozvojem NP a stanovila konkrétní cíle a priority, indikátory pro jejich hodnocení a časový harmonogram pro dosažení cílového stavu.

V hierarchii dokumentů navazují na obecné strategické dokumenty ochrany přírody a krajiny pro území NP plány péče (případně dokumenty upravující předmět ochrany evropsky významné lokality³⁰), které se zpravidla ve střednědobém výhledu zabývají systémem péče o přírodní a krajinné prostředí, ekosystémy a jejich složky na konkrétním území NP.

V kontrolovaném období 2016–2018, stejně jako v předchozích letech, neměla Správa NP Šumava jako jediná ze správ NP platný plán péče³¹, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu území NP navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany. Nezbytné povinnosti a činnosti na spravovaném území vykonávala Správa NP Šumava na základě zákona o ochraně přírody a krajiny, *Zřizovací listiny příspěvkové organizace Správa Národního parku Šumava a Souhrnu doporučených opatření pro Evropsky významnou lokalitu Šumava*³².

4. MŽP nepodalo návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí k pozemkům na území NP

S účinností od 1. 6. 2017 má MŽP v souladu s ustanovením § 61 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny povinnost podat návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí k nezastaveným pozemkům ležícím mimo zastavená území obcí na území NP, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi.

MŽP zahájilo v roce 2017 jednání s Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním o způsobu provedení zápisu zákonem uloženého předkupního práva k předmětným pozemkům do katastru nemovitostí. Z důvodu nestanovení listiny v ustanovení § 61 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, na základě které by byl tento zápis proveden, není zápis předkupního práva do katastru nemovitostí k nezastaveným pozemkům ležícím mimo zastavená území obcí na území NP, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi aplikovatelný v praxi.

Změnu předmětného ustanovení navrholo MŽP v připravované novele zákona o ochraně přírody a krajiny³³, která byla odeslána do meziresortního připomínkového řízení dne 27. 3. 2019. Účinnost navržené novely zákona by měla počínat dnem 1. 7. 2020.

Vlastníci lesů, vodních toků, vodních ploch a nezastavených pozemků na území NP nesmí tento druh pozemku prodat, aniž by jej přednostně nabídli MŽP. MŽP eviduje řadu případů převádění pozemků bez nabídky k odkupu státem. U Správy NP Šumava se jedná o 88 případů, u Správy KRNP o 600 případů a u Správy NP Podyjí o 23 případů. Na základě výzvy MŽP

³⁰ Systém zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000 (vyhlášené evropsky významné lokality a ptačí oblasti) se vzájemně překrývají.

³¹ MŽP podle ustanovení § 79 odst. 3 písm. h) zákona o ochraně přírody a krajiny zajišťuje zpracování a schvaluje plány péče o zvláště chráněné území a jeho ochranné pásmo.

³² Odborný koncepční dokument *Souhrn doporučených opatření pro Evropsky významnou lokalitu Šumava* schválilo MŽP dne 16. 6. 2016.

³³ Na základě návrhu zákona (čj. předkladatele: MZP/2019/410/192), kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů, a nařízení Rady (ES) č. 708/2007, o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře. Návrh zákona je dostupný na webové adrese: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBANEWTVL>.

odeslané vlastníkům vybraných pozemků vzniká těmto vlastníkům povinnost nabídnout uvedené pozemky MŽP ke koupi a musí tak učinit za podmínek, za kterých sami pozemky získali³⁴.

Výkupy pozemků dochází ke zvětšení přírodně cenné plochy ve státním vlastnictví, což zaručuje efektivnější obhospodařování lesních i nelesních ekosystémů na území jednotlivých NP. Tento postup také minimalizuje nároky na státní rozpočet v případech hrazení újmy, která může vzniknout v důsledku omezení lesnického nebo zemědělského hospodaření³⁵. V kontrolovaném období byly výkupy pozemků hrazeny prostřednictvím *Národního programu životního prostředí* Státního fondu životního prostředí České republiky v celkové výši 44 041 524 Kč.

Majoritním vlastníkem pozemků na území NP je stát. Následující tabulka uvádí výměru pozemků na území NP dle vlastnictví.

Tabulka č. 7: Výměry pozemků na území NP dle vlastnictví – 1. pololetí roku 2018 (v ha)

	KRNAP	NP Šumava	NP Podyjí	NP České Švýcarsko	NP celkem
ČR – správa NP	31 663	57 721	5 585	7 865	102 834
ČR – ostatní	356	576	314	22	1 268
Města a obce	445	7 240	251	8	7 944
Ostatní vlastníci	4 661	2 815	126	34	7 636
Celkem	37 125	68 352	6 276	7 929	119 682

Zdroj: *Plán opatření pro finanční zajištění plnění cílů a poslání národních parků České republiky.*

³⁴ Ustanovení § 2144 a § 2147 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁵ Ustanovení § 58 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
KA	kontrolní akce
MF	Ministerstvo financí
MTZ	materiálně technická základna
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NP	národní park (národní parky)
OSS	organizační složka státu
PO	příspěvková organizace
SPOPK	<i>Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky</i>
Správa KRNP	Správa Krkonošského národního parku
Správa NP České Švýcarsko	Správa Národního parku České Švýcarsko
Správa NP Podyjí	Správa Národního parku Podyjí
Správa NP Šumava	Správa Národního parku Šumava
správy NP	správy čtyř kontrolovaných národních parků
Strategie	<i>Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025</i>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Specifikace jednotlivých NP

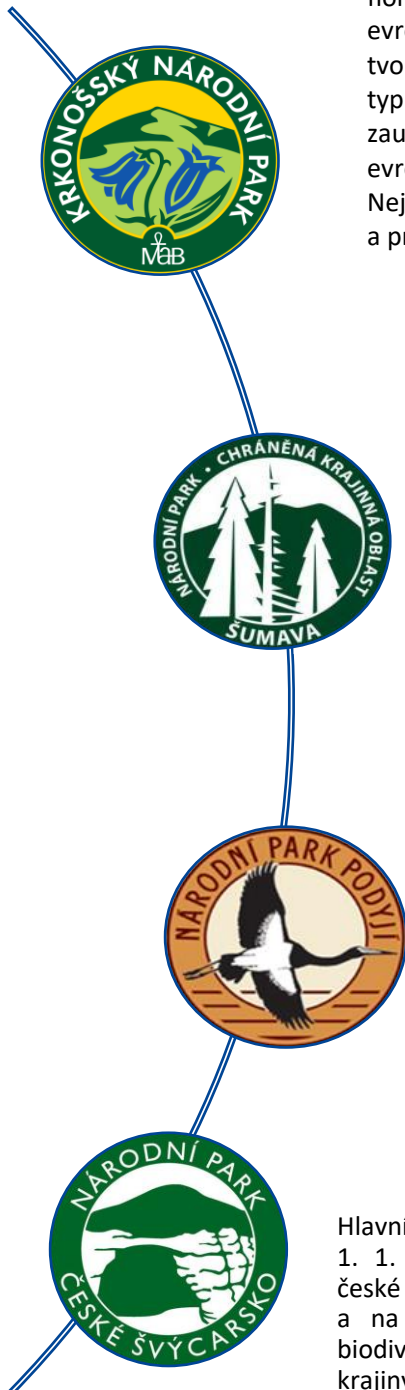
Příloha č. 2: Přeshraniční NP

Příloha č. 3: Finanční vztahy stanovené zřizovatelem

Příloha č. 4: Rozbor nákladů na těžební činnost a výnosů z prodeje dřeva jednotlivých správ NP

Příloha č. 1

Specifikace jednotlivých NP

KRNAP byl vyhlášen 17. 5. 1963 a navzdory malé rozloze a nízké nadmořské výšce oplývá jeho území mimořádnou pestrostí krajiny, flóry a fauny, která zdaleka přesahuje přírodní rozmanitost okolních evropských středohor. Typický krajinný ráz horské krajiny Krkonoš je tvořen mozaikou přírodních, přírodě blízkých a kulturních krajinných typů, v řadě případů unikátních. Například tundrové ekosystémy zaujímají cca 4 % rozlohy KRNAP. Jedná se o unikátní prostředí evropského významu, velmi citlivé k antropogenním vlivům. Nejnavštěvovanější místa KRNAP jsou Sněžka včetně přístupových cest a pramen Labe.

Členitý reliéf **NP Šumava**, který byl vyhlášen 20. 3. 1991, vytváří mozaiku nejrůznějších stanovišť, která jsou příhodná pro četné druhy organismů. Typologicky nejvýznamnější jsou květnaté bučiny, acidofilní bučiny a horské smrčiny. V NP Šumava se vytvořila celá řada přirozených azonálních jednotek (tzn. podmíněných regionálními či místními zvláštnostmi, které nejsou vázány na určitou klimatickou zónu), jde zejména o rašeliniště, údolní luhy, podmáčené smrčiny, reliktní bory a bezlesá kamenná moře, suťové smíšené lesy, ekosystémy jezerních karů, vzácné relikty přirozeného, většinou mokřadního a mrazového bezlesí, nelesní prameništní systémy a ekosystémy stojatých a tekoucích vod. Nejnavštěvovanější místa NP Šumava jsou lokalita Modrava, pramen Vltavy, Bučina, ledovcová jezera a Poledník.

NP Podyjí byl vyhlášen 10. 5. 1991 a reprezentuje výjimečně zachovalou ukázkou krajiny říčního údolí v pahorkatinném stupni střední Evropy. Kaňon Dyje vytváří unikátní říční fenomén s četnými meandry, hluboce zaříznutými údolními bočními přítoky, nejrůznějšími skalními tvary, kamennými moři a skalními stěnami. Území vyniká vysokou pestrostí rostlinných a živočišných společenstev danou střídavou expozicí svahů v údolí Dyje. Nejnavštěvovanější místa NP Podyjí jsou Hardeggská vyhlídka, vinice Šobes, Nový Hrádek a Králův stolec.

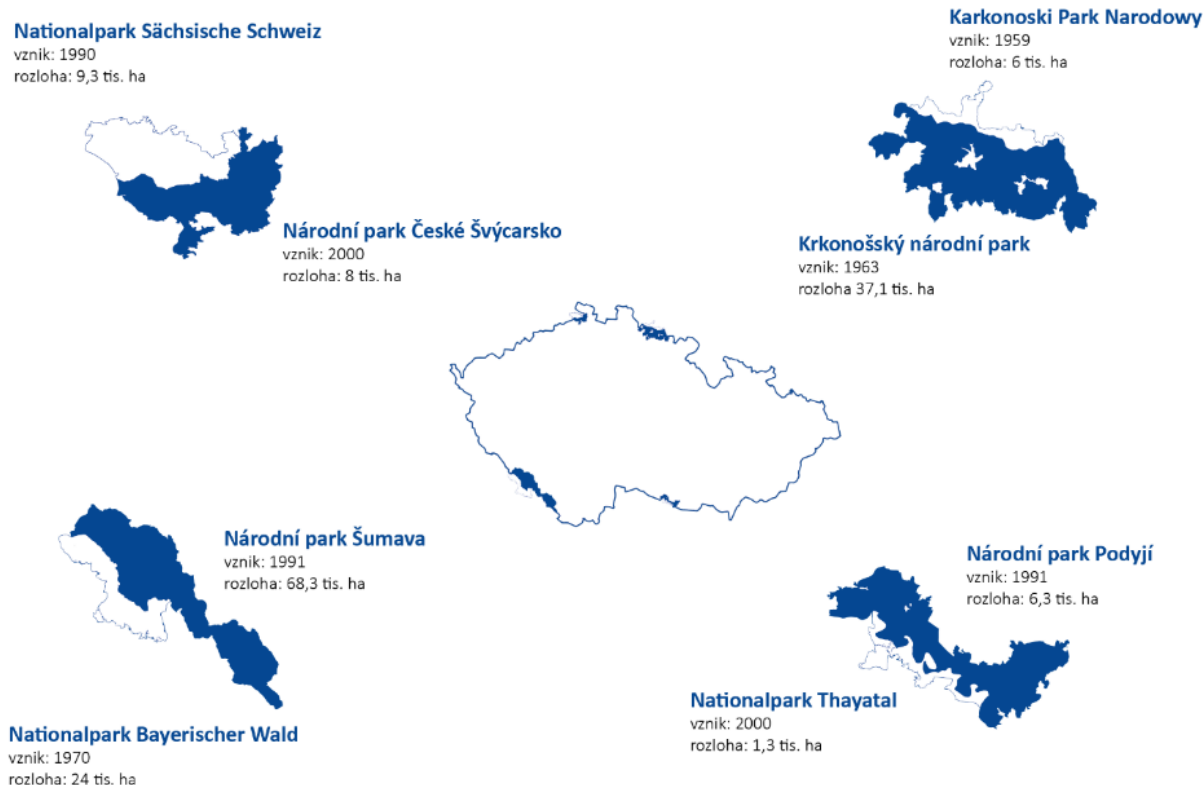
Hlavním předmětem ochrany **NP České Švýcarsko** je od jeho vyhlášení 1. 1. 2000 ochrana reprezentativní ukázky pískovcového fenoménu české křídové pánve, tj. charakteristického reliéfu kvádrových pískovců a na něj vázaných specifických ekologických podmínek určujících biodiverzitu. Geomorfologicky se jedná o mimořádně zachovalý typ krajiny bez větších destruktivních vlivů člověka. Nejnavštěvovanější místa NP České Švýcarsko jsou Pravčická brána, Hřensko, Mezná a Jetřichovice.

Příloha č. 2

Přeshraniční NP

Na území českých národních parků navazují přeshraniční národní parky, se kterými správy českých NP odborně spolupracují a podílejí se na realizaci společných projektů. Na NP České Švýcarsko navazuje na německé straně Nationalpark Sächsische Schweiz, na KRNAP na polské straně hranice navazuje Karkonoski Park Narodowy, na NP Podyjí na rakouské straně Nationalpark Thayatal a na NP Šumava na německé straně Nationalpark Bayerischer Wald.

Obrázek č. 1: Území NP v ČR a navazujících přeshraničních NP

Zdroj: webové stránky jednotlivých správ NP, vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: U KRNAP a NP Podyjí je území vyznačeno bez ochranného pásma.

NP zabírají 1,5 % rozlohy území ČR. Následující tabulka srovnává soustavu NP v sousedních zemích.

Tabulka č. 8: Soustava NP v ČR a sousedních zemích

	Počet NP	Vznik posledního NP	Celková rozloha všech NP v tis. ha	Podíl rozlohy všech NP na celkové rozloze státu
Česká republika	4	2000	119	1,5 %
Polsko	23	2001	328	1,0 %
Slovensko	9	2002	318	6,5 %
Rakousko	6 ³⁶	2002	239	2,9 %
Německo	16	2015	1 047	2,9 %

Zdroj: webové stránky jednotlivých správ NP, vlastní zpracování NKÚ.

³⁶ Součástí není Nationalpark Nockberge, který je od roku 2012 biosférickou rezervací UNESCO.

Příloha č. 3

Finanční vztahy stanovené zřizovatelem

Tabulka č. 9: Finanční vztahy stanovené zřizovatelem dle ustanovení § 54 zákona č. 218/2000 Sb. k 31. 12. (v Kč)

	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2018
	Správa NP Podyjí			Správa KRNAP			Správa NP Šumava			Správa NP České Švýcarsko
a) příspěvek na provoz ze státního rozpočtu	28 241 316,50	29 278 011,00	30 479 905,30	111 077 024,06	118 741 088,10	126 884 372,35	142 675 293,50	142 513 640,00	147 900 127,40	51 158 652,18
v tom:										
příspěvek na činnost	24 018 008,50	25 014 589,00	26 646 483,30	106 690 033,00	112 072 650,00	121 005 113,82	108 785 826,50	116 998 842,00	128 927 944,40	46 463 852,00
příspěvek na hospodaření v lesích NP	423 308,00	463 422,00	33 422,00	1 251 884,00	1 139 868,00	1 607 218,00	549 295,00	388 579,00	66 728,00	0,00
<i>Program péče o krajinu</i>	3 800 000,00	3 800 000,00	3 800 000,00	2 550 000,00	2 550 000,00	2 600 000,00	3 795 539,00	3 794 105,00	3 531 002,00	4 534 309,18
náhrada újmy za ztížení zemědělského nebo lesního hospodářství	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 544 633,00	21 332 114,00	15 284 993,00	160 491,00
zahraniční rozvojová spolupráce	0,00	0,00	0,00	585 107,06	865 846,10	696 324,53	0,00	0,00	89 460,00	0,00
reprodukce genofondu lesních dřevin	0,00	0,00	0,00	0,00	2 068 724,00	975 716,00	0,00	0,00	0,00	0,00
environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	0,00	0,00	0,00	0,00	44 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b) individuální a systémové dotace (EDS/SMVS)	2 499 042,00	2 189 927,00	1 438 026,58	33 455 604,79	63 045 267,30	40 589 757,27	10 357 337,29	10 981 527,22	16 997 246,65	8 251 995,74
v tom:										
rozvoj a obnova MTZ	2 377 042,00	1 219 927,00	875 001,00	6 462 000,00	10 114 526,63	36 128 170,59	7 600 000,00	8 946 802,00	12 500 379,82	5 956 126,09
podpora obnovy přirozených funkcí krajiny	122 000,00	970 000,00	563 025,58	3 373 962,63	3 374 607,64	3 488 573,01	2 757 337,29	2 034 725,22	4 496 866,83	2 295 869,65
likvidace škod po živelních pohromách	0,00	0,00	0,00	23 619 642,16	49 556 133,03	973 013,67	0,00	0,00	0,00	0,00
c) návratná finanční výpomoc	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
d) odvod z odpisů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
e) dotace z EU	0,00	0,00	390 000,00	5 994 940,56	13 231 106,98	51 572 263,36	2 458 639,29	666 337,40	14 155 012,70	0,00
f) dotace z mezinárodních smluv	0,00	0,00	0,00	19 044 811,23	4 263 514,71	1 237 571,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CELKEM	30 740 358,50	31 467 938,00	32 307 931,88	169 572 380,64	199 280 977,09	220 283 963,98	155 491 270,08	154 161 504,62	179 052 386,75	59 410 647,92

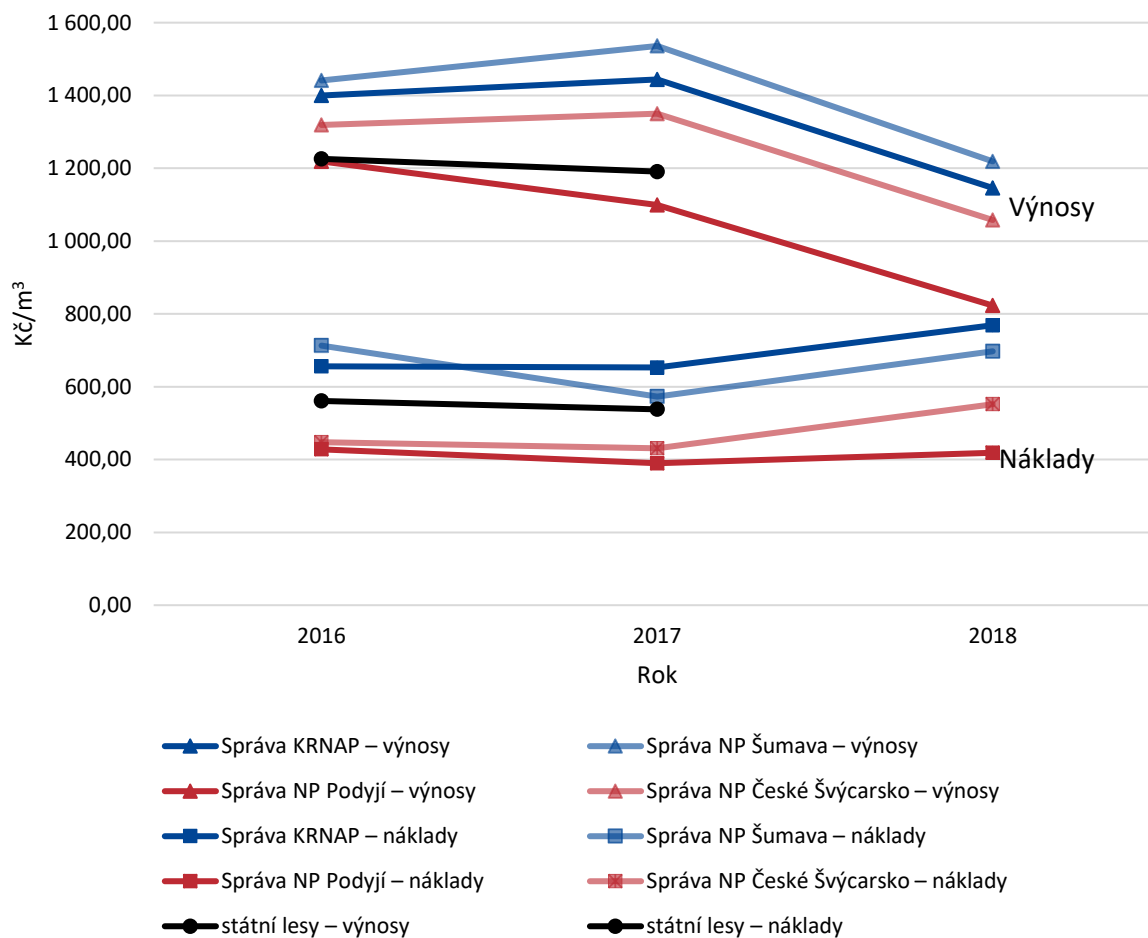
Zdroj: informace MŽP.

Pozn.: Správa NP České Švýcarsko byla do 31. 12. 2017 OSS s rozdílným způsobem financování.

Příloha č. 4

Rozbor nákladů na těžební činnost a výnosů z prodeje dřeva jednotlivých správ NP

Graf č. 3: Porovnání nákladů na těžební činnost a výnosů z prodeje dřeva v letech 2016–2018 (v Kč/m³)

Zdroj: informace jednotlivých správ NP, *Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za roky 2016 a 2017*.

Pozn.: Náklady na těžební činnost a výnosy z prodeje dřeva ve státních lesích nejsou pro rok 2018 známy, jelikož *Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2018* nebyla v době provádění kontroly publikována.

Správa KRNP

Jediným významným těžebním sortimentem pro Správu KRNP je smrk, který představuje 96 % těžebního dřeva z celkové těžby. Převažujícím způsobem těžby v KRNP a jeho ochranném pásmu je těžba s přiblížením na odvozní místo. Vyšší výrobní náklady jsou způsobeny použitím šetrnějších technologií pro transport vytěženého dřeva, zejména lanovkové technologie a koňského potahu. Kombinací těchto technologií dochází k minimálním škodám v těžebních oblastech, náklady na přibližování jsou ale řádově vyšší. Mezi roky 2016 a 2018 byl zaznamenán nárůst průměrných nákladů na těžební činnosti o 17 %.

Do roční průměrné ceny za prodej dřeva se negativně promítá malý podíl dodávek v prvním čtvrtletí roku, kdy jsou ceny na trhu nejvyšší, ale těžební možnosti Správy KRNP jsou velmi nízké, zejména kvůli sněhové pokrývce a ochraně přírody a krajiny. Naopak nejvíce dřeva je

Správa KRNAP schopna dodávat ve třetím a čtvrtém čtvrtletí, kdy je na trhu převis nabídky dřeva nad poptávkou.

Podle údajů, které předložila Správa KRNAP, bylo 99 % dřevní hmoty prodáno tuzemským odběratelům, z 53 % to byli regionální odběratelé. Jednalo se především o sortiment těchto jakostí: III. třída A/B, III. třída C a III. třída D, které tvořily cca 70 % těžby smrku. V roce 2018 klesla oproti roku 2017 prodejní cena smrkového dřeva o 20 %.

Největší objem prodeje dřeva Správa KRNAP realizovala na základě rámcových kupních smluv uzavřených s nosnými odběrateli jednotlivých sortimentů v rámci celé ČR.

Správa NP Šumava

Správa NP Šumava realizovala pouze prodej různých sortimentů smrku, jednalo se o sortiment těchto jakostí: II. třída, III. třída A, III. třída B, III. třída C, III. třída C – agregát, III. třída DV, III. třída D, IV. třída (dřevovina), V. třída (vláknina). Objemy těchto sortimentů tvořily cca 95 % těžby smrku.

Správa NP Šumava zaznamenala v roce 2018 nárůst průměrných nákladů na těžební činnost oproti roku 2017 o cca 22 %.

Podle údajů, které předložila Správa NP Šumava, bylo dřevo prodáno tuzemským odběratelům (67 % až 84 %). Dále Správa NP Šumava exportovala dřevo do Rakouska a Německa (14 % až 33 %). Kromě prodeje dřeva prostřednictvím smluvních vztahů realizovala Správa NP Šumava elektronické aukce dřeva. Správa NP Šumava v omezeném rozsahu umožňuje maloprodej dřeva, prodej paliva, samovýrob (i užitkových sortimentů) přímo konečným spotřebitelům. Mezi roky 2016–2018 evidovala Správa NP Šumava nárůst množství prodaného dřeva o 95 % a pokles prodejní ceny o 18 %.

Správa NP Podyjí

Správa NP Podyjí realizovala v kontrolovaném období především prodej smrku (cca 68 %) a borovice (cca 26 %). Veškeré výnosy z těžby smrku jsou realizovány v tuzemsku a jedná se o sortiment těchto jakostních tříd: III. třída B/C, III. třída D a V. třída (vláknina).

Odbyt dřeva si zajišťuje Správa NP Podyjí sama na odvozním místě. Z tohoto důvodu jsou v nákladech Správy NP Podyjí zahrnuty pouze náklady na těžbu a přibližování dřeva. Průměrné náklady na těžební činnost v kontrolovaném období nerostly, mezi roky 2016 a 2018 zaznamenaly naopak pokles o 2 %.

Podle údajů, které předložila Správa NP Podyjí, bylo 100 % dřevní hmoty prodáno tuzemským odběratelům, z toho cca 72 % tvořili regionální odběratelé.

Správa NP Podyjí měla v kontrolovaném období uzavřeny s odběrateli kupní smlouvy. V roce 2018 klesla oproti roku 2017 prodejní cena smrkového dřeva o 28 %.

Správa NP České Švýcarsko

Správa NP České Švýcarsko realizovala v kontrolovaném období především prodej smrku (cca 88 %), modřínu (cca 8 %) a borovice (cca 4 %). Veškeré výnosy z těžby smrku byly realizovány v tuzemsku a jednalo se o sortiment těchto jakostních tříd: III. třída A/B, III. třída D a V. třída (vláknina). Objemy těchto tří sortimentů tvořily cca 95 % těžby smrku.

Mezi roky 2016 a 2018 byl zaznamenán nárůst průměrných nákladů na těžební činnosti o 23 %. V roce 2018 klesla oproti roku 2017 prodejní cena smrkového dřeva o 24 %.